GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 190. Wtorek 19. Sierpnia 1851. Rok gazecie 40.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Lwów, 19. sierpnia. Wczoraj obchodzono u nas świetnie uroczystość urodzin Jego Ces. Mości Najjaśniejszego Pana. Salwy z dział zapowiedziały już ze dniem obchód uroczystości, a muzyka bandami przechodziła ulice i place zwiastując za rania święto dnia oczekiwanego. Około ósmej wystąpił cały garnizon zajmując wały, ulice i place przed katedrą łacińską, a publiczność w świątecznym stroju spieszyła zapełniać świątynię tak licznie, że znaczniejsza część zebranych ludzi musiała z-nadworu na placach w około kościoła słuchać nabożeństwa. O 9 godzinie przybyli JJ. EE. pp. Namiestnik i Komenderujący do kadetry, gdzie zebrane wszystkie Władze cywilne i wojskowe, urzędnicy państwa, Wydział miejski z swym Przełożonym, i lud klas wszelkich z pobożnością oczekiwał połączyć modły swe za pomyślność Monarchy z modłami celebrującego Arcypastérza swego. Po skończonem nabożeństwie defilowało wojsko przed JJ. EE. p. Namiestnikiem i p. Komenderującym na placu Bernardyńskim, zkąd potem JE. p. Namiestnik udał się do Cerkwi Wołoskiej, gdzie Duchowieństwo ob. gr. kat. odprawiało równie modły za pomyślność Miłościwego Pana. — Uroczysta uczta po południu u Jego Excelencyi p. Namiestnika zakończyła świetny obchód dnia tego, a wystrzały z dział rozstawionych ogłaszały zebranej po placach publiczności spełnienie toastów za zdrowie Miłościwego Pana i Świetnego Domu miłościwie nam panującego. — Dniem wprzódy dany był świetny teatr, publiczność zapełniła go strojnie, a o 7 godzinie za przybyciem JE. p. Namiestnika, JE. p. Komenderującego i X. Arcybiskupa wszyscy członkowie teatru polskiego i niemieckiego zaintonowali wspaniałą pieśń ludu, a publiczność przyjęła każdą zwrotkę z uniesieniem, ostatnią z trzykrotnym oklaskiem.

Lwów, 18. sierpnia. Dyrekcya tutejszego Zakładu Głuchoniemych poczytuje sobie za obowiązek podać do powszechnej wiadomości, że we Środę dnia 20. sierpnia r. b. od godziny dziesiątej zrana odbędzie się drugi półroczny popis publiczny głuchoniemej młodzieży w własnym budynku tegoż Zakładu na przedmieściu Łyczakowskiem.

(Obrót listów w Austryi.)

Wiédeń, 13. sierpnia. Z dziennika *Austria* wyczytujemy następujące ciekawe sprawozdanie o *powiększeniu się obrotu listów* w Austryi. „Od 1. listopada 1850 do ostatniego kwietnia r. b. oddano w ogóle na wszystkich pocztach 15.590.906 listów; z portoryum i tytułem frankowania wpłynęło 529,399 zr. 20 kr., a za sprzedane marki listowe obliczyły urzęda pocztowe 1,390,227 zr. 54 kr., zaczem obie sumy wynoszą razem 1,919,625 zr. 14 kr. przychodu, a za jeden list wypada portoryum w przecięciu 7.32 kr. — Od 1. listopada 1849 do ostatniego kwietnia 1850 oddano na pocztach 14,580,469 listów; z portoryum i z frankowania wpłynęło 1,957,532 zr., zaczem w ostatnim peryodzie wypadło portoryum w przecięciu za jeden list 8.04 kr. Liczba oddanych do przesłania listów powiększyła się o 6.8 %, cyfra zaś przychodu pomniejszyła się o 2% obrotu w pierwszym peryodzie, z czego jawnie się okazuje, jakie przez przyjęcie nowego systemu portoryum listowego wypłynęły korzyści tak dla korespondującej publiczności jako i dla interesów listowaniem ułatwianych. Mniejszy teraz tylko o 38,000 zr. przychód w stosunku do ogólnego przychodu blisko *dwóch milionów* jest prawie nic nie znaczący, zwłaszcza ze względu na tę okoliczność, że przez pewną część tego czasu widokrąg polityczny tak był zasępiony, i że handel i wszelaki obrót ustaje przynajmniej częściowo przy mniej pomyślnych widokach pokoju. Zważywszy ściśle wszystkie stosunki wpływające na obrót listowy, możemy z pewnością oddać się tej nadziei, że ułatwione listowanie podźwignie umiejętne i umysłowe interesa, że nastręczone handlowi i obrotowi korzyści przysłużą się korzystnie dla dobra powszechnego, i że skarbowi publicznemu w niedługim już czasie przybędzie z czasem nietylko równy lecz nawet większy niż z dawnego portoryum przychód. Nadzieja ta jest tem pewniejsza, iż administracya skarbu stara się usilnie o pomnożenie środków komunikacyjnych. Według naszej wiadomości było do końca września 1850 tylko 2035 urzędów pocztowych, gdy tymczasem z końcem kwietnia 1851 było ich 2117; zaczem w przeciągu sześciu miesięcy przybyło 82 urzędów pocztowych.

— Wysokie ministeryum handlu i rzemiosł przychyliło się do potwierdzenia z pewnemi zmianami propozycyi podanej przez Prągsko-Pardubicką izbę handlową, aby z grona izby handlowej ukonstytuowano komisyę mającą się zająć dochodzeniem i rozpoznawaniem nadużyć jakie się zakradły do rzemiosł. Potwierdzenie to nastąpiło wszakże z tym warunkiem, że wpływ izby handlowej i w tym względzie, i stosownie do wyrzeczonej dawniej już zasady nie będzie stanowczy i rozstrzygający, lecz tylko doradźczy, i że kompetencya w tej mierze przynależy magistratowi w Pradze. Według doniesienia dziennika *Prager Zeitung* miała się ta komisya już ukonstytuować. *(Lloyd)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 14. sierpnia. Przedłożone przez admirała p. Dahlerup i contre-admirała pana Bujacovich Jego ces. Mości plany organizacyjne dla spiesznego podniesienia marynarki austryackiej, otrzymał jak słychać mianowany naczelnym komendantem marynarki pan fzm. baron Wimpffen do ocenienia i zdania sprawy o nich. Ma to być życzeniem Jego ces. Mości, aby przeprowadzenie tej organizacyi jak najprędzej nastąpiło.

— Od kilku dni bawi tu król. pruski urzędnik dla obznajomienia się z urządzeniem c. k. drukarni nadwornej i rządowej, ponieważ w Berlinie ma być zaprowadzony podobny instytut.

— Próby lokomotywów konkurencyjnych dla góry Semmering rozpoczęły się już temi dniami i potrwają zapewne dość długo, ponieważ jednę z tych maszyn posłano dla reparacyi do Gloggnitz. — Możliwość jazdy parowej przez wspomnioną górę jest już dowiedziona.

— Dziennik *L. Z. C.* wnosi z bliskiego przybycia barona James Rothschild, który tu kilka dni ma zabawić, że układy względem pożyczki zapewne wkrótce już się ukończą. Publikacyi wykazu finansowego oczekują tu z pewnością za dni kilka.

— Pomiędzy przedsiębranemi teraz robotami fortyfikacyjnemi w Austryi zasługują bez wątpienia na niemałą uwagę także fortyfikacye nad jeziorem Lago maggiore w Lombardyi. Podług założonego planu mają być nad samem jeziorem budowane małe twierdzy, za pomocą których będzie można tak jak z fortecy bronić całego jeziora.

— Jak słychać ma być w projekcie dalsze wypuszczanie w drzierzawę węgierskich dóbr kameralnych. W tym zamiarze ma być ustanowiony osobny system wydzierżawiania, podług którego mają te dobra być podzielone na części i na 10 do 20 lat wypuszczane w dzierżawę pod warunkiem dwuletniego wypowiedzenia i kontrolowania gospodarstwa ze strony administracyi państwa.

— W c. k. urzedzie menniczym są teraz wszystkie maszyny zajęte po części robieniem a po części przebijaniem monety zdawkowej dla pokrycia potrzeby jej w krajach koronnych. *(Ll.)*

— Dla ciągłych zarzutów ze strony dzienników i dwóch J. M. Cesarzowi przedłożonych skarg przeciw administracyi połączonego z pierwszą austr. kasą oszczędności zakładu zabezpieczenia, w których pomienionej administracyi zarzucono niedbałość a nawet i oszustwo, postanowiła strona oskarżona żądać najprzód ścisłego dochodzenia swego zarządu, a następnie w razie powtórnych w tej mierze zarzutów udać się do sądu o pomoc. *(L. k. a.)*

(Depesza telegraficzna.)

Medyolan, 12. sierpnia. Wczoraj spalono asygnatów skarbowych w sumie 48,000,000 lirów.

(Kurs wiédeński z 16. sierpnia 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — $96^{7}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$% — $84^{5}/_{16}$; 4% — —. 4% z r. 1850 — ; $2^{1}/_{2}$% — ; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 — —; z roku 1839 — —. Wiéd. miejsko bank. $2^{1}/_{2}$% $307^{13}/_{16}$. Akcye bankowe —. Akcye kolei północ. 1515. Glognickiej kolei żelaznej $691^{1}/_{4}$. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 600. Lloyd —.

Hyszpania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Madryt, 2. sierpnia. Pomimo wszelkich rozsianych po mieście pogłosek, że minister spraw wewnętrznych Bertran de Lys, zamyśla usunąć się od wszelkich spraw publicznych, utrzymują dobrze zawiadomione osoby, że nienastąpi żadna zmiana w gabinecie.

— Rząd zajmuje się w tej chwili najwięcej „planem administracyi centralnej", aby zaprowadzić lepszy porządek w sprawach

administracyjnych. Wszystkie sprawy rachunkowe wszelkich gałęzi administracyi włącznie z budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych, mają być przydzielone wydziałowi centralnéj izby obrachunkowej w ministerstwie finansów. Z wykonaniem tego planu spodziewa się rząd oszczędzić kilka milionów realów w administracyi spraw publicznych. — Były ambasador portugalski przy dworze tutejszym, Soarez Leal, pojechał do Szwecyi i Danii, gdzie ma piastować urząd reprezentanta swego kraju.

— 3. i 4. sierpnia. Suma tych pieniędzy, które dotychczas wpłynęły do banku śgo Ferdynanda na wybudowanie kanału pod nazwą Izabelli IIgiéj dla sprowadzenia wody do Madrytu, wynosi już 34,295,000 realów. — Jenerał Cordova dostał urlop za granicę dla poratowania zdrowia w kąpielach pyrenejskich Eaux Bonnes. — Dzisiejsza gazeta urzędowa publikuje ustawę o regulacyi długów państwa, wotowaną w obydwóch izbach i sankcyonowaną przez królowę. — Markiz Miraflores przybył do Madrytu, aby być obecnym przy akcie zawierzytelnienia jenerała Aupick jako posła francuskiego przy tutejszym dworze. — Oprócz jenerała Aupick będzie królowa przyjmować także na jutrzejszéj audyencyi nowego portugalskiego prezydenta ministrów pana Noronha i hrabię Esterhazego. — Po prezentacyi urzędowéj odjadą natychmiast panowie Miraflores i Bertran de Lys do la Granja, gdzie córka księżny Rianzares bardzo niebezpiecznie zachorowała.

— 5. sierpnia. Minister spraw zagranicznych markiz de Miraflores przyjmował u siebie jenerała Aupick, ambasadora republiki francuskiéj, który dziś wieczór będzie miał prywatne posłuchanie u królowéj Izabeli II. Król Franciszek Assisi powrócił do Madrytu aby być obecnym przy oddawaniu listów wierzytelnych jenerała. Syn francuskiego ministra spraw zagranicznych, Baroche przedstawiony będzie przez jenerała Aupick jeszcze dziś wieczór królowéj i królowi. *(P. Z.)*

Anglia.

(Rozprawy w parlamencie d. 7. sierpnia.)

Londyn, 8. sierpnia. Na wczorajszém posiedzeniu *izby niższéj* wszczał hrabia *of Harrowby* mowę o projekcie założenia kościoła protestanckiego w Rzymie. Potrzeba ta daje się czuć już od dawna licznym podróżnym i rezydentom angielskim we Włoszech, a ponieważ Rzym wymaga w krajach protestanckich wielkiéj tolerancyi, przeto możnaby nawzajem zażądać od stolicy papiezkiéj odmawianego dotąd pozwolenia do zbudowania kościoła protestanckiego w Rzymie. Zachodzi więc pytanie, czyli rząd zechce postarać się o to u dworu rzymskiego. Markiz *Landsdowne* niemiał żadnéj urzędowéj relacyi o tym projekcie. Anglicy znajdujący się w Rzymie mają teraz dość obszerny lokal za miastem dla pełnienia swych obrządków religijnych. Gdyby zaś życzyli sobie zmiany miejsca, natenczas wstawiłby się za nimi u dworu papiezkiego sekretarz spraw zagranicznych, chociaż — mówi on to z przekonania — wstawienie to na nicby się nieprzydało. — Hrabia of Harrowby zrobił uwagę, że ów „obszerny lokal" jest to magazyn zboża, a protestanci chcą kościoła odpowiednego ich wyznaniu, zatem będzie lord Palmerston wkrótce zmuszony postarać się o tolerancyę u Watykanu. — Potem wniósł hrabia *Harrowby* takie same zażalenie w interesie Anglików w Neapolu, którym wolno zaledwie modlić się w salonie swego posła. Ludzie ci byli już nawet kupili grunt na kaplicę i zaczęli ją budować, lecz arcybiskup neapolitański sprzeciwił się temu stanowczo. Lord Palmerston okazał się w tym względzie bardzo obojętnym i nieuczynił najmniejszego kroku. Dlatego prosi on o przedłożenie urzędowéj korespondencyi w téj mierze. — Na oświadczenie lorda Landsdowne, że postara się o wyjaśnienie téj sprawy, cofnął hrabia Harrowby swoje żądanie i zastrzegł sobie na przyszły rok przedłożenie obszernéj mocyi „przeciw ograniczeniom, jakich doznaje wolność religijna Anglików za granicą.

W izbie niższéj zwracał p. *Freshfield* uwagę jeneralnego prokuratora na rozmaite nadużycia aktu tytułowego w Irlandyi. Jeneralny prokurator odpowiedział, że sprawy te należą do jeneralnego prokuratora dla Irlandyi; zresztą czytał on wprawdzie w dziennikach kilka doniesień tego rodzaju, lecz nie wie, czy są autentyczne. A choćby nawet dawał kto księżom zakazane tytuły, to przecież niemożna ich karać za to. Akt tytułowy ściąga się tylko do przyjmowania i używania tytułów przez księży samych. — Sir *Freshfield:* Ja mówię o konsekracyach, które się odbyły wbrew postanowieniom aktu tytułowego. (Porządek dzienny! Porządek dzienny!) Potem udało się pułkownikowi *Sibthorp* wyłudzić zeznanie od ministra handlu, że komitet wykonawczy w istocie znieważył święto, dozwalając dwóm artystom otworzyć wystawę w niedzielę dla experymentów photograficznych, które w innych dniach dla natłoku przedsiębrane być niemogą. Lecz użyty do tych experymentów obraz oryginalny doznał przytem mocnego uszkodzenia, które teraz komitet wynagrodzić musi; wiadomość ta ucieszyła widocznie nabożnego pułkownika. Grzech ukarał się sam — mówił on. — Kilku członków izby zapowiedziało na przyszłą sesyę gwałtowne mocye przeciw wszelkim nadużyciom. Bil dla poprawienia ustawy patentowéj przeszedł po raz trzeci. Potem wszczął się długi spór o nowy porządek procesyjny, w jakim mają udawać się członkowie izby niższéj podczas prerogacyi parlamentu do izby lordów.

— Tegoroczna sesya parlamentu, kończąca się z dniem dzisiejszym, trwała 6 miesięcy i 4 dni, zatem o 11 dni króciéj niż w roku zeszłym. Izba niższa odbyła 116 posiedzeń, które w ogóle trwały 886 godzin, a każda z nich w przecięciu $7\frac{1}{2}$ godzin. Lordowie obradowali tylko w 91 dniach, razem 217 godzin, a każde posiedzenie zajmowało w przeciąciu $2\frac{1}{2}$ godziny. W izbie niższéj odbyło się 226 głosowań; w izbie lordów tylko 15. *(Lld.)*

(Wiadomości z Przylądka Dobréj Nadziei.)

Parostatek „Sir Robert Peel" przywiózł do Plymouth pakiet pocztowy z Przylądka z d. 4. lipca. Podówczas stał sir Harry Smith na granicy i spodziewano się stoczenia walnéj bitwy z Kaframi. Na nieszczęście porzucali Hotentoci coraz więcéj chorągiew angielską. Naprożno obiecywał im rząd angielski za sześć tygodni jeden funt szterlingów gratyfikacyi i zupełny ubiór; niechcieli połączyć się z nim i opuścili jego armię. Ten ubytek wojsk najzdolniejszych do tego rodzaju wojny rozpoczętéj w Kafryi, jest bardzo dotkliwy. Hotentoci pograniczni powstają także, żądając aby ich ukonstytuowano jako naród niezawisły. *(Indep.)*

Francya.

Ferye francuskiego zgromadzenia narodowego już się zaczęły. Posiedzenia jego były już od czasu ostatnich obrad nad rewizyą nie bardzo zajmujące, tem też mniéj teraz podczas parlamentarnéj nieczynności można się czego ważnego po nich spodziewać. Wybór nieustającego wydziału i towarzyszące mu okoliczności wskazują na to, że pora ta upłynie spokojnie, bez podobnych jak w roku zeszłym nieporozumień. Na widowni nikt nie pozostał prócz prezydenta i stronnictwa Góry, które z swéj strony poczyniło rozmaite kroki ku obronie interesów swoich przeciw rządowi podczas odroczenia się izby. Takie jest teraz położenie Francyi, przyczem prezydent i czerwoni stanowią istotne władze, gdy tymczasem inni posiadają siłę największéj odporną, dalecy od wszelkiego z swéj strony natarcia.

Partye monarchiczne we Francyi rozbrojone zostały ostatniemi czasy nieudaniem się zespolenia interesów obu dynastyi — przynajmniéj w obec prezydenta. Przedewszystkiem oddaliła wszystkich legitymistów zamierzona kandydatura księcia Joinville, na którą zresztą jeszcze nie cała partya Orleanistów się zgodziła. Wprawdzie i legitymiści nie są w zgodzie ze sobą, a gdy jedna ich część przeszła już na stronę elizejczyków, wahają się jeszcze z tém drudzy, i może aż do końca wytrwają przy swojéj chorągwi. Lecz i ci mężowie nie mogą położyć wielkich trudności prezydentowi. Nawet cała partya legitymistów nie zdołałaby utrzymać samoistnéj polityki bez pomocy innych stronnictw, a tém mniéj jeszcze pewna jéj frakcya. Ci dyssydenci legistymistyczni będą przynajmniéj bezpośrednio popierać plany prezydenta, zwłaszcza opierając się kandydaturze księcia Joinville.

Sród takiego składu rzeczy wynika już samo przez się, że zgromadzenie narodowe przerwie tymczasowo swoje czynności. Nie sama tylko potrzeba wypoczynku domowego skłoniła prawodawców do opuszczenia stolicy po znużeniach walki rewizyjnéj. Rządzili się oni w téj mierze raczéj tém przekonaniem, że jak na teraz wszelkie usiłowania byłyby nadaremne, i że zgromadzenie aż do powtórnéj debaty nad rewizyą — która sama jedna tylko może znów ożywić posiedzenia parlamentu — marnowałoby swe siły bez skutku i bez wszelkiéj korzyści. *(Oe. R. Z.)*

(Pożar w kościele hotelu inwalidów.)

Paryż, 12. sierpnia. Dzień wczorajszy pamiętnym się stał z nieszczęśliwego wypadku, który jakkolwiek nienależący do polityki, zrobił jednak wielkie wrażenie w Paryżu. W chwili kiedy miano odprawić egzekwie za marszałka Sebastiani w kościele inwalidów, zajęły się od świecy draperye za ołtarzem i mimo spiesznéj pomocy zgorzało prawie całe wnętrze kościoła. Między zgorzałemi przedmiotami znajduje się największa część chorągwi, które zdobiły sklepienie téj świątyni; były to, jak wiadomo, trofey zdobyte podczas wojen cesarstwa równie jak i za czasów restauracyi i monarchyi lipcowéj, w Grecyi, Hyszpanii i Algieryi. Jestto strata bardzo dotkliwa dla Francyi a szczególnie dla ludności Paryża.

W świecie politycznym nic nie zaszło nowego. Nieporozumienie między obydwoma frakcyami partyi legitymistycznéj trwa ciągle i wywołuje z obydwóch stron ciekawe zeznania o sprzecznościach zachodzących między członkami tego stronnictwa a datujących się, jak się zdaje, już od dawna. *(Indep.)*

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 10. sierpnia. Zamknięcie zgromadzenia narodowego nastąpiło wczoraj tak niespodzianie, że lewa strona nawet nieznalazła sposobności zakończyć posiedzenie swoim zwykłym okrzykiem: Niech żyje republika! Już wczoraj w południe odbyło się pierwsze posiedzenie komisyi nieustającéj, uchwalono zgromadzać się na przyszłość co 14 dni, we czwartek. Komisya zamyśla, jak słychać, odbywać swe posiedzenia potajemnie. Melun mianowany jest sekretarzem. Parlamentarne kluby partyi konserwacyjnéj postanowiły, ażeby ci członkowie, którzy podczas feryi zostają w Paryżu, od czasu do czasu się schodzili dla naradzania się nad bieżącemi wypadkami politycznemi.

— Góra ukonstytuowała wczoraj także swój wydział dozorczy; składa się z 30 członków, między nimi są pp. V. Hugo, Girardin, Savoie, Carnol, Miot. Członkowie Góry postanowili oraz ogłosić manifest o rezultatach ukończonego teraz oddziału teraźniejszego peryodu legislacyjnego. Ten manifest ma w części wypracować p. Hennequin, w części E. Sue, a Cremieux go zrewiduje.

— *Moniteur* zawiera list marszałka Dode de la Brunerie, pisany dnia 26. sierpnia 1849 do jenerała Oudinot, w którym liście zupełnie pochwala expedycyę do Rzymu. Gratuluje nietylko jenerałowi Oudinot ze względu na jego doskonałe prowadzenie wojny ale i

prezydentowi republiki, ponieważ pierwszy rok swego rządu uświetnił tak pamiętną operacyą wojskową. Zarzuty czynione expedycyi rzymskiéj, należy według zdania jenerała, przyjmować z pogardą, i myśléć jak Cesarz Napoleon, który odjeżdżając z Egiptu powiedział: „Przyzwyczajony tylko w opinii potomności upatrywać nagrodę za usiłowanie i prace mego życia, opuszczam Egipt z żalem." — „A Cesarz" — tak kończy marszałek Dode — „miał słuszność, jak to dowodzi wybór 10. grudnia." — *Moniteur* ogłasza ten list, aby zbić zarzuty, jakie przedwczoraj na zgromadzeniu narodowém czyniono jenerałowi Oudinot i expedycyi rzymskiéj.

— Pierwsze posiedzenie kongresu sanitarnego odbyło się 5go b. m. Zagaili je ministrowie spraw wewnętrznych i handlu przemową do członków kongresu. Prezydent kongresu, David, pełnomocny minister i poseł Francyi odpowiedział na te przemowy. Oprócz tego byli jeszcze przytomni następujący członkowie kongresu: Lavison, jeneralny konsul w Marsylii, ze strony Austryi; doktor Minis, austryacki radzca rządowy, także ze strony Austryi; doktor Carbonaro, ze strony Neapolu; Anton Maria Segovia, konsul w Sinapur, ze strony Hyszpanii; doktor Melier, ze strony Francyi; Perier, angielski konzul w Brest i doktor Sutherland ze strony Anglii; Vitalis, konzul w Malcie, ze strony Grecyi; Coni, ze strony Grecyi; d'Ebeling, jeneralny konzul w Paryżu, ze strony Rosyi; kawaler Magnetto, jeneralny konzul w Lugdunie, ze strony Sardynii; doktor Bô, ze strony Sardynii; jeneralny konzul w Genuy ze strony Toskanii; doktor Bette ze strony Toskanii; Halphen, jeneralny konzul w Paryżu, ze strony Turcyi. *(Pr. Ztg.)*

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 17. sierpnia. Lewa strona ogłosiła swoje sprawozdanie. Liczba dotychczasowych podpisów za zniesieniem ustawy wyborowej z dnia 31. maja wynosi blizko 800,000. Z pomiędzy 364 rad okręgowych oświadczyło się dopiero 65 za rewizyą konstytucyi. Słychać, że książę Joinville przyjął kandydaturę przy wyborze reprezentanta Paryża. Ministeryalnym kandydatem ma być jenerał Perrot; wybór odbędzie się dopiéro za 6 miesięcy. *(P. Z.)*

Szwajcarya.

Ważną z wielu względów i odznaczającą się jest polityka kantonu Berny mianowicie pod względem oceniania stosunków szwajcarskich. Partya konserwacyjna odniosła zwycięztwo przy ostatnich wyborach; przeważająca masa ludności kantonu odwróciła się od przewrotnych zasad radykalizmu i odstąpiła stanowczo mężów ówczesnego rządu berneńskiego, należących do tej barwy. Łatwo pojąć, że radykaliści nieposiadają się z gniewu i nienawiści. A teraz usiłują oni wszelkiemi środkami powetować sobie poniesioną klęskę i używają rozmaitych, jak najbardziej wyrafinowanych wybiegów niezmordowanej i niczem nieodstraszonej agitacyi, aby się utrzymać przy najbliższych wyborach. W tym zamiarze urządza partya radykalna olbrzymie zgromadzenia ludu i rozsiéwa po całym kraju mnóstwo fałszywych i zatrważających pogłosek. Berneński zaś radykalizm jest już dlatego bardzo niebezpieczny, ponieważ wzmocnił się niezmiernie zwolennikami socyalizmu w Szwajcaryi. Jeżli w Bernie zwycięży partya radykalna, natenczas dożyjemy powtórnie tego, że owe rozsprzęgające doktryny, których absolutna nieużyteczność okazała się we Francyi zaraz po rewolucyi lutowej, w większém państwie europejskiem w drodze urzędowej uznane i w życie wprowadzone zostaną. Skutek takiego experymentu niejest bynajmniej wątpliwy. Wszystkie teorye ekonomiczne, które idey wolnej konkurencyi nieuznają za niezodowną i jedynie kierującą, zatém wszystkie tak zwane systemy socyalistyczne, są równie niestałe jak i nierozsądne, albowiem opierają się na zasadach nie częściowo tylko, lecz całkiem fałszywych i zwodniczych. Wszelako wszystkie zabiegi takie są wyrachowane na rozbudzenie namiętności mas, a taka siła jest w istocie zdolna wywołac wielkie, chociaż chwilowe tylko zmiany.

Na razie zwracają obie partye w Bernie i konserwacyjna i radykalna, największą uwagę na ubogich i proletaryat. Konserwatyści szczycą się tém, że pod ich rządami kwitnie przemysł i że dotychczas do polepszenia losu ubogich w drodze urzędowej daleko więcej się przyczynili, na co przytaczają numeryczne dowody. Radykalni socyaliści zaś wyprowadzają na scenę swoje teorye powszechnego uszczęśliwienia ludów i przyobiecują, jak zwykle, po krótkiej walce i spiesznej próbie złote góry całemu światu.

Niepodlega żadnej wątpliwości, że partya socyalistyczna w Bernie zostaje w ścisłych związkach z partyą rewolucyjną w całej Europie. I z tej to przyczyny, pisze *litogr. koresp. austr.*, wypada nam bez względu nawet na zawikłania, jakie partya ta wywołać może w własnym kraju, życzyć sobie tém bardziej, aby nieodniosła zwycięztwa, lecz przeciwnie, aby przy zbliżających się wyborach znalazła większość partya ludzi umiarkowanych i konserwatystów, którzy uznają i potrafią szanować kardynalne prawo narodów. *(L. k. a.)*

Włochy.

(Wiadomości potoczne z Turynu.)

Turyn, 10. sierpnia. Słychać dość powszechnie, że papież zamierzył mianować wydalonego arcybiskupa *Franzoni* kardynałem, arcybiskupa zaś *Marongiu* tajnym referentem przy św. trybunale *della routa*; również chce J. Ś. papiez potwierdzić wybór księdza *Apporti* na arcybiskupa genueńskiego, jeżliby rząd sardyński tego sobie życzył.

Do król. sardyńskiej marynarki wojennej przyjęto kilku angielskich wyższych oficerów.

Dnia jutrzejszego odbyć się ma u ministra publicznych robót, p. Paleocapa, zgromadzenie inżynierów dla obradowania nad projektem względem wybudowania kolei żelaznej niedaleko góry świętego Bernharda.

Nadbrzeża rzeki Ticino fortyfikują pod *Cava*, gdzie feldmarszałek hr. *Radetzky* uskutecznił był swoją przeprawę, tudzież pod Mezzacorte i Casale. *(L. k. a.)*

(Depesze telegraficzne.)

Rzym, 9. sierpnia. Zwłoki hrabi *Pellegrino Rossi* przeniesiono do wybudowanego dlań grobowca w kościele San Lorenzo.

Rzym, 10. sierpnia. Jego Świątobl. papież mianował gonfallonierów dla 21 miast. Emissaryusza nazwiskiem *Dubois*, który przed kilką dniami przybył z paszportem rządu greckiego, aresztowała policya. Miał przy sobie bardzo paradny sztylet. Spodziewają się odkryć przez niego dalsze ślady demagogów. *(L. k. a.)*

Niemce.

(Sprawozdanie wydziału dla ogłaszania rozpraw sejmu związkowego.)

Frankfurt, 10. sierpnia. Wydział mianowany dla ogłaszania rozpraw sejmu związkowego wygotował już swoje sprawozdanie, ale nie przedłożył go jeszcze zgromadzeniu. Według projektu tego wydziału ogłaszane będą rozprawy sejmu ale w sposób bardzo ograniczony i niezmiernie późno. Mają się bowiem publikować tylko uchwały i tylko w drodze urzędowej, a to dopiero trzy miesiące po powzięciu uchwały. Oprócz tego ma być mianowana komisya do wypracowania od czasu do czasu, rozumujących artykułów, które także dopiéro po otrzymanem przyzwoleniu zgromadzenia związkowego będą ogłoszone, mianowicie przez organ urzędowy zgromadzenia związkowego, tutejszą *Oberpostamtszeitung*. Nic tu o tém niesłychać, aby się zgromadzenie związkowe wkrótce zająć miało sprawami duchownemi, jak to donosiły dzienniki. Wydział mianowany dla rozpoznania austryacko-pruskiego wniosku względem rewizyi konstytucyi państw pojedyńczych i względem czuwania nad prasą, niezłożył jeszcze swego sprawozdania. — Słychać, że niektóre pojedyncze rzady zamierzają zakazać rozmaite dzienniki z tendencyą nieprzyjaźną równie względem rzadów jak i względem zgromadzenia związkowego; główną uwagę miano przytem zwrócić na dziennik frankfurcki wychodzący w samej siedzibie sejmu związkowego. *(A. Z.)*

(Sprawy frankfurckiego zgromadzenia prawodawczego. — Wiadomości bieżące.)

Frankfurt, 10. sierpnia. Na jutrzejszém posiedzeniu tutejszego zgromadzenia prawodawczego złoży komisya sprawozdanie swoje o *rewizyi konstytucyi*, i jeżeli czas pozwoli, rozpocznie się znowu dyskusya. Według projektu komisyi ma się zgromadzenie prawodawcze składać z 68 członków (a nie 57 jak przedtém mylnie doniesiono), z nich 57 ma wybrać miasto a 11 gminy wiejskie. Stanowa reprezentacya obywatelstwa miejskiego ma zaś o 12 członków być zmniejszoną t. j. na 48, gdyż z niej występuje tak zwane kolegium dziewięciu, a natomiast mianowany będzie trybunał rachunkowy. Ponieważ więc w wielkiej radzie zgromadzenie prawodawcze reprezentuje żywioł demokratyczny podczas gdy konserwacyjny reprezentuje senat i stanowa reprezentacya obywatelstwa, przeto ogranicza się większość żywiołu konserwacyjnego tylko na jeden głos. — Tymczasem powstają z wszystkich stron wątpliwości, czyli projekta zmiany, które przedłozy komisya, otrzymają konstytucyjną większość w legislatywie i w senacie, a tém mniej w całém obywatelstwie, albowiem aby się stały prawomocnemi, musiałyby otrzymać przynajmniej dwie trzecie części głosów wszystkich obywateli miejskich mających udział w głosowaniu.

— Wczoraj wieczór przybyła tu księżna Leuchtenberg a wnet potem nadjechał książę Prus. Książę odbył dziś w południe przegląd stojących tu załogą wojsk pruskich i odjedzie zapewne jeszcze dziś wieczór do Moguncyi.

— W Wiesbaden ma się z końcem tego miesiąca odbyć kongres legitymistów a hrabia Chambord ma tam przybyć najdalej 26go b. m. z znaczną liczbą swoich stronników dla których już zamówione są pomieszkania. *(P. Z.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 13. sierpnia.)

Metal. austr. 5% — $80^5/_8$; 4½% $70^3/_4$. Akcye bank. 1243. Sardyńskie —. Hyszpańskie 3% — $35^7/_8$. Wiedeńskie $100^3/_4$.

(Kurs giełdy berlińskiej z 14. sierpnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 107. 4½% z r. 1850 — 104 l. Obligacye długu państwa $88^5/_8$. Akcye bank. $101^3/_4$ l. Frydrychsdory $13^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $8^1/_2$. Austr. banknoty $86^1/_4$.

Rosya.

(Nowa organizacya ceł pogranicznych dla miasta Troicko-Sawsk. — Wydział przy dyrekcyi ces. zakładu wychowawczego w Petersburgu.)

Z Petersburga donoszą z 23. lipca. Dla miasta Troicko-Sawsk nad chińską granicą rozporządzono na mocy wydanego do dyrygującego senatu z 2go lipca ukazu, nową organizacyę ceł pogranicznych i policyjnych urzędów, przezco Troicko-Sawsk ogłoszono wolnem miastem handlowem i ułatwiono handel z Chinami. Jeneral-

nemu gubernatorowi wschodniej Syberyi poruczono wyciągnąć według własnego zdania linię graniczną między pomienionem miastem a okręgiem Wrchnoudinsk, a to dla większego ułatwienia handlowego obrotu.

Dyrekcya ces. zakładu wychowawczego w Petersburgu ogłosiła, że przy instytucie tym otworzono wydział dla dziewcząt od 18 do 25. lat. Tymczasowo może ich być przyjętych 15. Uczennice pobierać będą od egzaminowanej nauczycielki naukę czytania i pisania, a szczególnie poznawania chorób dzieci i ich leczenia. Po dwóch latach umieszczone będę w domach prywatnych z roczną płacą 57 rubli. Czas służby oznaczony jest na lat 6. *(L.k.a.)*

(Obrót handlowy w krajach zakaukazkich.)

Petersburg, 2. sierpnia. O obrocie handlowym w krajach zakaukazkich w miesiącu kwietniu r. b. donosi dziennik *Kawkaz* następnie: „Wartość wprowadzonych towarów wynosi 293,609 rubli śr., wywiezionych 69,680 r. ś.; cło od wprowadzonych towarów 30,502 r. ś. Monety wywieziono w wartości 207,766, wprowadzono w wartości 8154 rubli śr. Okrętów zawinęło 67, odpłynęło 46. Karawan nadciągnęło 93, z powrotem odeszło 100. Najwięcej wprowadzono towarów bawełnianych i bławatnych, a wywieziono surowego jedwabiu i skór.“ *(P. Z.)*

Grecya.

(Depesza telegraficzna.)

Ateny, 5. sierpnia. Izba deputowanych dała gabinetowi wotum zaufania. Nieporozumienie z senatem trwa ciągle. *(P. Z.)*

Turcya.

(Sprawa pasterzów Siedmiogrodzkich osiadlających się w Bułgaryi.)

Konstantynopol, 24. lipca. Firmanami w. porty wydanemi do książąt Multan i Wołoszczyzny w zeszłem stuleciu, pozwolono Siedmiogrodzianom hodującym owce pozostawiać na zimowlę trzody swe w księztwach za małą opłatą, a bez żadnéj zaś opłaty cłowej wywozić w lecie wyroby swoje ku granicom austryackim. Korzyści te ściągnęły do kraju wielką liczbę hodujących owce, i w krótkim czasie rozszerzyli się ci mokanowie (pasterze) także i w Bułgaryi, po prawym brzegu Dunaju, używając tam takich samych jak w Siedmiogrodzie korzyści wypasu. Wielu z nich jednak nie poprzestając jeszcze na tych korzyściach, nie powracają już do Siedmiogrodu, lecz osiedlają się stale w Bułgaryi. Porta protestowała już nieraz przeciw temu, lecz dopiero przed kilkoma laty zaczęła wyraźnie na to się użalać, zaczem postanowiono mianować mieszaną w tym względzie komisyę. Negocyacye te jednak doznały przerwy, zwłaszcza że porta przyzwalała pomienione korzyści tylko tym pasterzom, którzy nie dłużej nad jeden rok przebywali w Bułgaryi, reszta zaś miała taki sam jak i krajowi pasterze opłacać podatek. Energiczne przedstawienia ze strony Austryi sprawiły, że roku zeszłego polecono gubernatorom w Bułgaryi utrzymać „status quo“; zarazem jednak nakazano aż do stanowczego załatwienia téj sprawy, spisać liczbę owiec, czas wypasu i t. d.; wszakże komisya nie dała odtąd nic o sobie słyszeć, zaczem i o stanowczej regulacyi mowy być nie mogło. Dopiero w najnowszych czasach przypomnieli w. porcie mokanowie swemi excesami o téj sprawie, a rząd turecki widząc upadek krajowego w tym względzie przemysłu postanowił osiadłych mokanów uważać za krajowców, i większego od nich wymagać podatku. Mokanowie zaczęli się na takie postępowanie głośno użalać, a porta musiała uczynić zadość żądaniom Austryi dotrzymaniem „status quo“ według zeszłorocznéj umowy. Zwierzchności miejscowe niechętnie tylko wypełniają dane im w téj mierze zlecenia, i niezadługo już ma się zebrać komisya do załatwienia téj sprawy. — Jeżliby Austrya chciała koniecznie obstawać przy prawie zwyczajowem, tedyby mogła Turcyi łatwo zrujnować chów bydła i owiec w Bułgaryi, — wszelakoż skłania się jak słychać do słusznych koncessyi, jeżli tylko prawa jéj poddanych zostaną gwarantowane. — Około 200 osiadłych tutaj Niemców, powiększéj części zamożnych kupców stojących potąd pod protekcyą pruską, podało do austryackiego jeneralnego konzulatu prośbę o przyjęcie ich pod austryacką protekcyę. *(C. B. a. B.)*

Montenegro.

Najnowsze wiadomości z **Montenegro** donoszą, że w ostatnich dniach sprowadzono do Cettinje 300 worów ołowiu i kul karabinowych. Zdaje się więc, że Czernogórcy chcą na wszelki przypadek zaopatrzyć się w amunicyę wojenną. Przed kilkoma dniami przybył do Niksic oficer turecki z kilku żołnierzami dla przygotowania kwatery dla nadciągających wojsk regularnych i zajął pomieszkanie u tamtejszego grecko-nieunickiego proboszcza. Nad wszelkie spodziewanie kazał wspomniony oficer przyaresztować znanego tureckiego Buljuk-Baszę, Omera Becic razem z synem jego, i odwieźć ich do Mostaru. Uwięzienie tych ubudwu indywiduów obwinionych oprócz innych zbrodni także o morderstwo popełnione na proboszczu Don Marko Comnenovic i trzech innych mieszkańcach w Crivoscie, nastąpiło na rozkaz nowego gubernatora Hercegowiny i zrobiło wielkie wrażenie w Niksic. *(L. k. a.)*

Chiny.

Ostatnie doniesienia z **Chin** są z Wiktoryi (Hongkong) z 23. czerwca: Według nich nieustawała insurekcya, a wysłany tam z Pekinu pierwszy minister został przez rokoszan otoczony. Mimo to dziennik *Overland Register* tego jest zdania, że rząd wyjdzie zwycięzko z téj walki.

Według doniesień z *Bombaj* z 5. lipca, miało także i w *Kaszemirze* wybuchnąć zbrojne powstanie.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Samborskim.)

Sambor, 10. sierpnia. Według doniesień handlowych sprzedawano na targach w Samborze, Drohobyczu i Komarnie w drugiéj połowie zeszłego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 24r.10k. —28r.—22r.30k.; żyta 18r.20k.—17r.30k.—16r.30k.; jęczmienia 12r.57k.—13r.—14r.; owsa 10r.40k.—11r.—10r.; hreczki 0—15r. 30k.—12r.; kukurudzy 13r.46k.—14r.—0; kartofli 5r.40k.—4r.—4r. Cetnar siana po 3r.30k.—2r.—4r.10k. Za sąg drzewa twardego płacono 16r.—13r.30k.—20r., miękkiego 11r.40k.—11r.30k.—12r. 30k. Funt mięsa wołowego kosztował 9k.—8k.—9k. i garniec okowity 3r.20k.—4r.48k.—4r. w. w. Nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 19. sierpnia.

		gotówką		towarem	
		zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	28	5	32
Dukat cesarski	„ „	5	31	5	35
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	28	9	32
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	50	1	51
Talar pruski	„ „	1	43	1	45
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	22	1	23
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	86	33	86	[illegible]55

(Kurs wekslowy wiédeński z 16. sierpnia..)

Amsterdam 165 p. 2. m. Augsburg 119¼ l. uso. Frankfurt 118½ l. 2. m Genua — p. 2. m. Hamburg 174¾ l. 2. m. Liwurna 116½ l. 2. m. Londyn 11.40 l. 2. m. Medyolan —. Marsylia 139¾ l. Paryż 139¾ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. sierpnia.

Książę Sapieha Leon, z Przemyśla. — Hr. Wodzicki Kazimierz, z Krakowa. — Br. Brunicki Jan, z Rudy. — PP. Masłowski Izydor, z Nowosielec. — Tustanowski Władysław, z Knihinizy. — Lambert Michał Aug., z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. sierpnia.

Br. Heydel Henryk i Karol, do Tarnopola. — PP. Torosiewicz Maurycy, do Ostrowa. — Machnowski Izydor, do Nowosielec. — Tergonde Teodor, do Borowni. — Janiszewski Teofil. do Ubinia. — Ośmiałowski Szymon, do Przemyślan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. sierpnia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	28 1 10	+ 11°	+ 18°	połud.-wschodni	pogoda ⊙
2 god. pp.	28 1 10	+ 18°	+ 11°	zachodni	pochm.
10 g. w.	28 2 2	+ 15°		—	„

T E A T R.

Dziś: opera niem.: „**Alessandro Stradella.**“
Jutro: przed. polskie: „**Gabriela de Belle Isle.**“

Na zaletę żniwiarki Amerykańskiéj przytaczamy doniesienie do Wydziału Towarzystwa gospodarskiego ze Strusowa w obwodzie Tarnopolskim z d. 12. b. m. „W Państwie Strusowskiem robiono wczoraj próbę żniwiarki Amerykańskiej Mac. Cormicka, która daleko pomyślniéj wypadła jak podług tego cośmy o niéj w gazetach krajowych czytali — spodziewać się było można, gdyż ciągniona dwoma mocnemi końmi lub czterema wołami, wynosiła w przeciągu godziny — pomimo że ludzie i konie niewprawni, morg pszenicy, zostawiając niską ścierń, i wcale zboże niewymłacając. — Ma ona jeszcze wprawdzie niektóre niedogodności tak np. że jest trochę za duża i z miejsca na miejsce trudna do przewożenia, dla naszego bydła za ciężka i że człowiek zgartujący zboże na ziemię cośkolwiek je mierzwi; pomysł wszelako jest niezaprzeczenie doskonały, te niedogodności przy dalszem doświadczeniu łatwo poprawić i maszynę do naszych potrzeb zastosować.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.** Z c. k. galic. drukarni rządowej.